

**Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Юридичний факультет
Кафедра професійних та спеціальних правових дисциплін**

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету
_____/Стелла КЕЛЬБЯ/
«__» _____ 2025 р.

СИЛАБУС

обов'язкової навчальної дисципліни

«Антикорупція та доброчесність»

Освітньо-професійна програма:	<u>Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u>
Спеціальність:	<u>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u> <u>D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u>
Галузь знань:	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> <u>D «Бізнес, адміністрування та право»</u>
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>Інформаційних технологій та економіки</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробники:	<u>Кельбья Стелла Георгіївна, кандидат юридичних наук, доцент</u> <u>Штерма Тетяна Василівна, доктор економічних наук, професор</u>
Профайл викладача	<u>https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/department-of-professional-and-special-legal-disciplines/</u>
E-mail:	<u>stella.kelbya@gmail.com</u> <u>sht.tatjana@gmail.com</u>
Консультації	четвер з 10.00 до 16.00 год

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Дисципліна «Антикорупція та доброчесність» надає здобувачам знання про історичні витоки та феномен корупції на сучасному етапі суспільного розвитку, про її політичні, економічні та правові аспекти, міжнародні стандарти у сфері запобігання та протидії корупції, антикорупційну стратегію та антикорупційне законодавство України, причини поширення корупції в Україні, дізнатись про нормативно правові аспекти боротьби з корупцією, ознайомитись із статистичними матеріалами та даними соціологічних опитувань.

Навчальна дисципліна «Антикорупція та доброчесність» є складовою навчального плану підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти побудована відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) і містить 3 кредити. Форма підсумкового контролю – залік.

2. Мета та завдання вивчення дисципліни.

Мета засвоєння курсу - сформувати розуміння поняття доброчесності та доброчесних стратегій поведінки, а також посприяти засвоєнню студентами практичних навичок, які допоможуть уникати корупції в повсякденному житті та діяти доброчесно в складних, неоднозначних життєвих ситуаціях.

Завдання дисципліни - ознайомити студентів з історичними витоками, сутністю понять «корупція» й «доброчесність» та їх місцем в українському суспільстві; надати студентам цілісну систему знань про історію, сутність та складові корупції; сформувати розуміння важливості громадянського суспільства в запобіганні та протидії корупції; сформувати вміння знаходити та критично аналізувати інформацію; сформувати розуміння важливості медіа в запобіганні та протидії корупції; сформувати в студентів готовність долучатися до створення й забезпечення доброчесного освітнього середовища та навчити використовувати на практиці основні інструменти залучення молоді до розбудови доброчесного суспільства.

Предметом дисципліни «Антикорупція та доброчесність» є вивчення феномену корупції, її причин і наслідків, механізмів запобігання та протидії в Україні, а також формування практик доброчесності в державі, бізнесі, медіа й освітньому середовищі.

Основні знання та вміння, яких набуває студент після опанування цієї дисципліни

знати:

- поняття доброчесності й підходи до його визначення;
- основні теорії походження корупції, її причини та наслідки;
- вплив корупції на різні сфери життя;
- роль громадянського суспільства в запобіганні та протидії корупції;
- значення відповідальності ЗМІ та етичних аспектів створення, надання споживання медіа;
- важливість дотримання академічної культури;
- права, обов'язки й можливості студентів та інше.

вміти:

- аналізувати проблеми, пов'язані з доброчесністю й корупцією в суспільному контексті, а також створювати та оцінювати шляхи їх вирішення;
- передбачати, виявляти та аналізувати проблеми, що стосуються доброчесності у власному житті;
- визнавати важливість доброчесності в розв'язанні проблем, із якими студенти зіткнуться в майбутньому;
- оцінювати (аналізувати) економічне обґрунтування важливості доброчесності в суспільстві (як із погляду створення довготермінової цінності, так і з погляду захисту цінності);

- використовувати на практиці основні інструменти участі молоді в розбудові доброчесного суспільства та інше.

3. Пререквізити.

Вивчення дисципліни «Антикорупція та доброчесність» взаємопов'язана з дисципліною «Правознавство».

4. Компетентності та результати навчання.

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання (ПР)

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР24. Здатність ідентифікувати, аналізувати та запобігати корупційним ризикам у професійній діяльності.

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Корупція на атоми: феномен корупції від історії до сьогодення

Тема 2. (Не)виправдання: чому виникає корупція? Причини

Тема 3. Наслідки корупції та підходи до боротьби з нею

Тема 4. Побутова корупція: рукою подати

Тема 5. Антикорупційні месники: хто бореться з корупцією в Україні?

Тема 6. Сучасний вимір доброчесності

Змістовий модуль 2

Тема 7. Корупція та держава

- Тема 8. Спільними зусиллями: як активні громадяни борються з корупцією?
Тема 9. Четверта влада: як медіа долучаються до боротьби з корупцією?
Тема 10. Доброчесний бізнес: міф чи реальність?
Тема 11. Доброчесність в освіті
Тема 12. Чужого не цурайтесь, але цитуйте: плагіат та академічна культура
Тема 13. Тут і зараз: як студентство змінює освітнє середовище

6. Система контролю та оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ;
- метод мозкового штурму;
- кейс-технології.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни
Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за шкалою, що використовується у закладі вищої освіти та фахової передвищої освіти	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	80-89	4 (добре)
C	70-79	
D	60-69	3 (задовільно)
E	50-59	
FX	35-49	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
F	1-34	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Залік:

Поточний контроль		Загальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

Політика академічної доброчесності

Студент зобов'язаний ознайомитися з Положенням про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет» та неухильно його дотримуватися. Текст документа розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті університету. В освітньому процесі студент має виявляти дисциплінованість, ввічливість, доброзичливість, чесність і відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт заборонені. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Дозволяється використання інструментів штучного інтелекту за умови дотримання принципів академічної доброчесності.

7. Література

1. Корупція в медіа (2022). Anti-corruption Walks Kyiv
2. Однолько, І. (2020). Роль ЗМІ у виявленні та запобіганні корупції. Питання боротьби зі злочинністю, №39.

3. Ортинський, О. (2020). Роль громадянського суспільства та ЗМІ у боротьбі з корупцією. Європейські перспективи, № 3.
4. Походєєва, В. (2021). Запобігання корупції в Україні крізь призму медіа: формування антикорупційного дискурсу як превентивний захід. Актуальні проблеми політики, №67.
5. Md. Abdul Jalil. (2022). Role of Media in Implementing National Integrity Strategy. Daily Sun.
6. Palau, A. M. (2021). The Role of the News Media in Fighting Corruption Practices: A Case Study of Spain.
7. The Anti-Corruption Role of Free Media and Investigative Journalism. (2021).
8. The United Nations Convention against Corruption. Reporting on Corruption: A Resource Tool for Governments and Journalists.
9. Ivanov, E. (2022). Overview of Anti-Corruption Compliance Standards and Guidelines. International Anti-Corruption Academy (IACA) 2022.
10. Knowledge tools for academics and professionals, «Module 5 private sector corruption» United Nations Office On Drugs and Crime.
11. Sotola, D. O., Pillay, P. (2020). «Private Sector and Public Sector Corruption Nexus A Synthesis and Typology» Administratio Publica | Vol 28 No1.
12. Аналітичне дослідження «Антикорупційний уповноважений закладу вищої освіти» [PDF]. (2022).
13. Закон України «Про вищу освіту». Редакція від 27.10.22.
14. Корупційні ризики вступної кампанії 2022 [PDF].
15. Реєстр корупційних ризиків у вищій освіті України [PDF]. (2022).
16. Топ 25 корупційних ризиків у вищій освіті [PDF]. (2022).
17. Kirya, M. (2019). Corruption in universities: Paths to integrity in the higher education subsector.
18. Академічна доброчесність залежить від усіх учасників освітнього процесу. (2021).
19. What is academic integrity? (2022).
20. Зарембо, К. (2021). Писати аналітику може кожен.
21. Kondur, O. (2021). The Role of Student Self-Government in ensuring the Quality of Higher Education.
22. Штерма Т.В., Мізюк, В. В., Чокан, С. Ю Стратегії забезпечення доброчесності в процесах залучення джерел фінансування. Актуальні питання економічних наук, (8).2025 <https://doi.org/10.5281/zenodo.14851911>
23. Штерма Т.В., Луківський А. С., Луківський С. Д. Впровадження штучного інтелекту у моделі економічного управління для мінімізації корупційних ризиків. Здобутки економіки: перспективи та інновації, (15). 2025 <https://doi.org/10.5281/zenodo.14959270>
24. Штерма Т. В., Жук, І. І., Цаплюк, Р. В. Антикорупційні стратегії в управлінні публічними фінансами у контексті реформування бюджетної системи України. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління, (19). 2025 <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2025-19-08-02>
25. Кельбя С.Г. //«Корупція як соціальна проблема і категорія соціології»// Наше право(науково-практичний журнал) № 2 2022р.С.99-107 .
http://nashe-pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/NP-2022-2/NP_2022_2.pdf
26. Кельбя С. Г. //Антикорупційні механізми в публічному управлінні та їхній вплив на правову систему України// Національні інтереси України. 2025. № 4 (9).С. 450-465. (<http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/22456/22426>).
27. Stella Kelbia, Sofia Dziubak, Volodymyr Sendetskyi, Roman Lutskyi //Value of the European understanding of the rule of law for the development of the modern democratic state:

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua>
2. Офіційний портал Верховної Ради України <http://rada.gov.ua>
3. Урядовий портал <http://www.kmu.gov.ua/control/>
4. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини <http://www.ombudsman.gov.ua>
5. Міністерство внутрішніх справ України <http://mvs.gov.ua>
6. Національна поліція України <https://www.npu.gov.ua/>
7. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>
8. Міністерство юстиції України <https://minjust.gov.ua/ua>
9. Верховний Суд України <http://www.scourt.gov.ua>